

PARKnership for CO-DRAsi: Reflecting on the past with an eye on the future for community health and wellbeing

Ομάδα:

Μακνέα Κριστίνα Ηλέκτρα (Δρ. Χημ. Μηχανικός, Αρχ.Τοπίου, Περιβαλλοντολόγος)

Θυμάκης Νίκος (Κηποτέχνης/Γεωπόνος MSc, Μέλος ΕΕ. European Route of Historic Gardens and Parks)

Μακνέα Κάρμεν Αθανασία (MSc Πολιτικός Μηχανικός)

i. Συνοπτικό Υπόμνημα

Οραματιζόμαστε το Κόδρα ως ένα ζωντανό πάρκο 365 ημερών, ένα καθημερινό κύτταρο εκπαίδευσης, πολιτισμού και περιβαλλοντικής φροντίδας για την Καλαμαριά. Η πρόταση ευθυγραμμίζεται με το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους «Βιωσιμότητα, Αισθητική, Ένταξη» και μετατρέπει το χώρο σε ενιαίο, προσβάσιμο και πολυλειτουργικό τοπίο που ενώνει πόλη-φύση-θάλασσα. Βασιζόμαστε στις υφιστάμενες χαράξεις και οργανώνουμε ένα δίκτυο πεζής και ποδηλατικής κίνησης με πλήρεις προδιαγραφές προσβασιμότητας, που συνδέει εισόδους, διατηρητέα κτίρια, ξέφωτα, εδώδιους κήπους και χώρους μνήμης, καταλήγοντας στην ακτή χωρίς νέα δόμηση στον αιγιαλό. Όλα τα παραπάνω αποτελούν παραμέτρους της «Πράσινης Ισότητας» (Green Equity).

Ο κορμός του έργου είναι οι λύσεις φύσης: κήποι βροχής, ειδική φύτευση και σκίαση που βελτιώνουν το μικροκλίμα, ενίσχυση βιοποικιλότητας με αυτοφυείς, μη αλλεργιογόνες φυτεύσεις, “μίμηση φυσικού τοπίου με αγριολούλουδα» και σημεία παρατήρησης/καταγραφής ειδών (citizen science). Παράλληλα, εφαρμόζουμε κυκλική διαχείριση πόρων με διαλογή στην πηγή, κομποστοποίηση και αξιοποίηση βρόχινου νερού· οι προμήθειες ακολουθούν κριτήρια χαμηλού αποτυπώματος και επαναχρησιμότητας. Τα διατηρητέα κτίρια επανενεργοποιούνται με σύγχρονες, δημόσιες λειτουργίες, όπως: το Κτίριο Διοίκησης γίνεται info-hub, οι αποθήκες MOMA φιλοξενούν repair cafés και makerspace, οι Κοιτώνες μετατρέπονται σε Κέντρο Μνήμης, το Αναρρωτήριο σε χώρο υγείας και ευεξίας. ένα δίκτυο υποδομών που στηρίζει τη μάθηση, τη φροντίδα και τη συνεργασία. Στο επίπεδο της κοινότητας, αναπτύσσουμε εδώδιους κήπους και food forest με παραδοσιακές ποικιλίες και μικρο-τράπεζα σπόρων, ενώ η Ζώνη Γαστρονομικής Μνήμης συνδέει την προσφυγική κουζίνα με πρακτικές zero waste. Η Πολιτιστική Πολιτική δομεί ετήσιο πρόγραμμα εκθέσεων, συναυλιών και αφήγησης, οι υπαίθριες αθλητικές διαδρομές και το «Μονοπάτι Αθλητών» παντρεύουν κίνηση και παιδεία, και ο μνημονικός περίπατος αναδεικνύει με σεβασμό τη θρησκευτική μνήμη.

Ρεαλισμός, λειτουργία & διακυβέρνηση: Η πρόταση είναι απολύτως ρεαλιστική: λαμβάνει υπόψη ότι δεν έχουν απαλλοτριωθεί όλοι οι χώροι, στηρίζεται στην αξιοποίηση των υφιστάμενων κτιρίων και των υφιστάμενων χαράξεων, αποφεύγει νέα δόμηση τόσο εντός χώρου όσο και στον αιγιαλό και επιλέγει υλικά χαμηλής συντήρησης. Το πράσινο εγκαθίσταται με σεβασμό στο νερό και στους φυσικούς πόρους ενώ ο σεβασμός προς όλους ενσωματώνεται ως προδιαγραφή καθολικής πρόσβασης, συμπερίληψης και ασφαλούς χρήσης. Η λειτουργία και συντήρηση σχεδιάζονται να είναι βιώσιμες. Προτείνεται η σύσταση Φορέα Διαχείρισης Πάρκου (ευέλικτου νομικού σχήματος συνεργασίας Δήμου-φορέων-κοινωνίας των πολιτών) που θα αναλάβει τη λειτουργία, τη συντήρηση, την διεκδίκηση χρηματοδοτήσεων και τις συμπράξεις, εξασφαλίζοντας ευελιξία, διαφάνεια και μακροχρόνια ανθεκτικότητα του εγχειρήματος.

Το Κόδρα υπηρετεί ανήλικους και ενήλικους, ομάδες πολιτών, μαθητές και οικογένειες, ηλικιωμένους, ΑμεΑ, δημιουργούς και συλλόγους, και μπορεί ρεαλιστικά να φιλοξενεί συνεχείς δράσεις όλο τον χρόνο. Η επιτυχία μετριέται με δείκτες για μικροκλίμα και βιοποικιλότητα, κυκλική διαχείριση, συμμετοχές πολιτών/σχολείων, ώρες εκπαίδευσης και ικανοποίηση επισκεπτών. Με συν-διαχείριση και δυναμικό πρόγραμμα, το Κόδρα γίνεται πρότυπο NEB: ένα όμορφο, βιώσιμο και χωρίς αποκλεισμούς δημόσιο πάρκο που σέβεται την ιστορία του και εκπαιδεύει με την πράξη.

Διάγραμμα Ροής Αντίκτυπου – Impact Flow Diagram

From Actions to Shared Impact – Bauhaus4MED @ Κόδρα

ii. Χάρτης κριτηρίων, αξόνων και δεικτών απόδοσης

Κριτήριο	Πώς απαντά η πρόταση Bauhaus4MED @ Κόδρα	Σχετικοί Άξονες (υπόμνημα)	Ενδεικτικοί Δείκτες Απόδοσης (KPIs)
Καινοτομία & Δημιουργικότητα	Λύσεις φύσης (NBS), QR τεκμηρίωση, makerspace/repair που συνδέουν STEM-Arts-κοινότητα.	1, 3, 4, 5	• Δείκτης NBS (0-100) ≥ 70 • QR σημεία γνώσης, τεκμηρίωση μνήμης ≥ 20 • Πρωτότυπα/projects makerspace (/έτος) ≥ 15 . Ο Δείκτης Λύσεων Φύσης συνοψίζει, βελτίωση θερμικής άνεσης ($^{\circ}\text{C}$), % επιβίωσης φυτεύσεων κλπ.
Περιβαλλοντική Απόδοση & Βιωσιμότητα	Βιοποικιλότητα, διαχείριση νερού (rain gardens, δεξαμενές, κατασκευές βασισμένες στην αρχή «από την απορροή στην χρήση»), διαπερατές επιφάνειες, φυτεύσεις με ιθαγενή, αυτοφυή, ενδημικά και υποχρησιμοποιούμενα είδη.	1, 5, 7	• Είδη χλωρίδας/πανίδας (/έτος) ≥ 100 • Οργανικά-κομποστ (τόνοι/έτος) ≥ 10 • Βρόχινο νερό που συλλέγεται / επαναχρησιμοποιείται (m^3 /έτος) ≥ 1.000 , % διαπερατών επιφανειών,
Κοινωνική Συνοχή & Συμπερίληψη	Καθολική πρόσβαση, εδωδιμοί κήποι, προγράμματα για ευάλωτους, ΚΑΠΗ, σχολεία.	1, 2, 6, 8, 9	• Συμμετοχές πολιτών (/έτος) ≥ 2.000 • Σχολεία που συμμετέχουν (/έτος) ≥ 20 • Ικανοποίηση επισκεπτών (%) $\geq 85\%$
Πολιτιστική Κληρονομιά & Μνήμη	Γαστρονομική μνήμη, προφορικές ιστορίες, μνημονικός περίπατος, ψηφιακή τεκμηρίωση (QR).	2, 6, 9	• Τεκμηριωμένες ιστορίες/συνταγές (/έτος, QR) ≥ 50 • Εκδηλώσεις πολιτισμού (/έτος) ≥ 10 • Συμμετοχές σε δράσεις μνήμης (/έτος) ≥ 1.000
Αισθητική & Σχεδιαστική Ποιότητα	Τοπιακός/βιοκλιματικός σχεδιασμός, στοιχεία σκίασης, ήπιος φωτισμός, ενιαία σύνδεση πόλης-φύσης-θάλασσας.	1, 7, 10	• Θετικές αξιολογήσεις αισθητικής (%) $\geq 85\%$ • Στοιχεία τοπίου που υλοποιούνται ≥ 15 • Μήκος προσβάσιμων διαδρομών (km) ≥ 6
Εφικτότητα & Ρεαλισμός	Φάσεις υλοποίησης με υφιστάμενες χαράξεις/κτίρια, χαμηλή συντήρηση, χωρίς νέα δόμηση στον αιγιαλό.	5, 7, 10	• Ορόσημα on time/on budget (% φάσεων) $\geq 90\%$ • Κόστος συντήρησης €/στρ./έτος $\leq$ στόχος Δήμου • Δείκτης κινδύνων (χαμηλός/μέτριος/υψηλός) $\rightarrow$ χαμηλός
Κυκλική Οικονομία & Εκπαίδευση	Πράσινο Σημείο, κομποστοποίηση, Circular Hub, repair & upcycling, εργαστήρια κυκλικότητας.	3, 4, 5	• Κυκλικότητα υλικών (% που δεν πάνε για ταφή) $\geq 70\%$ • Απόβλητα που αποφεύγονται (kg/έτος) ≥ 8.000 • Ωρες εκπαίδευσης (ώρες/έτος) ≥ 400
Διακυβέρνηση & Συνεργασίες	Συν-διαχείριση Δήμου-φορέων-πολιτών· πρόταση Φορέα Διαχείρισης για ευελιξία & χρηματοδότηση.	5, 6, 10	• Συνεργασίες φορέων (#) ≥ 20 • Συνεδριάσεις/διαβουλεύσεις (/έτος) ≥ 12 • Πράσινες προμήθειες (% συμβάσεων) $\geq 60\%$

Υπόμνημα Αξόνων Παρέμβασης

1. Βιοποικιλότητα & Εδωδιμο Τοπίο
2. Ζώνη Γαστρονομικής Μνήμης
3. Repair Café & Επαναχρησιμοποίηση
4. Makerspace – Κέντρο Κυκλικού Σχεδιασμού & Καινοτομίας
5. Πράσινη Μετάβαση – Κυκλική Λογική
6. Πολιτιστική Πολιτική & Γωνιά Παραμυθιών/Προφορικών Ιστοριών
7. Χωρικές Παρεμβάσεις & Σύνδεση με Παραλιακό Μέτωπο
8. Υπαίθριες Αθλητικές Δραστηριότητες & «Μονοπάτι Αθλητών»
9. Θρησκευτική Μνήμη – Μνημονικός Περίπατος
10. Υφιστάμενα & Διατηρητέα Κτίρια – Υποδομές & Επαναχρήσεις

iii. Άξονες παρέμβασης

Οι 10 άξονες παρέμβασης στην πρόταση είναι:

1) Βιοποικιλότητα & Εδώδιμο Τοπίο (Nature-Based Solutions & Edible Landscape)

Η παρέμβαση μετατρέπει το Κόδρα σε οικολογικό κόμβο και κέντρο αστικής γεωργίας, όπου η φύση και η καλλιέργεια συνυπάρχουν με την κοινωνική συμμετοχή.

Τι περιέχει ο άξονας:

- Δημιουργούνται *οικολογικοί διάδρομοι* που συνδέουν τις πράσινες ζώνες και σημεία ενδιαφέροντος, ενισχύοντας τη βιοποικιλότητα και την κίνηση της άγριας ζωής.
- Αναδεικνύεται η *αυτοφύης βλάστηση* και εισάγονται φυτεύσεις χαμηλής κατανάλωσης νερού με μη αλλεργιογόνα είδη (βάσει μελέτης ΑΠΘ).
- Ενσωματώνονται *βιοκλιματικές υποδομές* (δενδροστοιχίες σκίασης, σημεία δροσισμού, οικολογικές επιφάνειες).
- Δημιουργούνται *σημεία παρατήρησης* χλωρίδας και πανίδας και χώροι citizen science, όπου πολίτες και σχολεία συμμετέχουν σε καταγραφές ειδών και ακαδημαϊκές μελέτες.
- Παράλληλα, συγκροτούνται οι *Εδώδιμοι Κήποι*, δίκτυο καθολικά προσβάσιμων χώρων καλλιέργειας με υπερυψωμένα παρτέρια, όπου καλλιεργούνται παραδοσιακές ποικιλίες λαχανικών, αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών. Δημιουργείται μικρο-τράπεζα σπόρων με QR τεκμηρίωση (συνεργασία με ΒΒΚΚ-ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ και άλλα σχετικού αντικειμένου Ιδρύματα, συλλογικότητες, από την Ελλάδα και το εξωτερικό). Η συγκομιδή των βοτάνων θα διατίθεται σε ΚΑΠΗ της περιοχής ενώ θα δημιουργηθεί «απόθεμα ποντιακών παραδοσιακών συνταγών» βασισμένο στις μαρτυρίες των προσφύγων και των απογόνων τους. (Ζώνη Γαστρονομικής Μνήμης). Η καλλιέργεια γίνεται με βάση τις αρχές της Αγρο-οικολογίας και το πρωτογενές υλικό ακολουθεί το πρωτόκολλο του «Νόμου του Σπόρου».

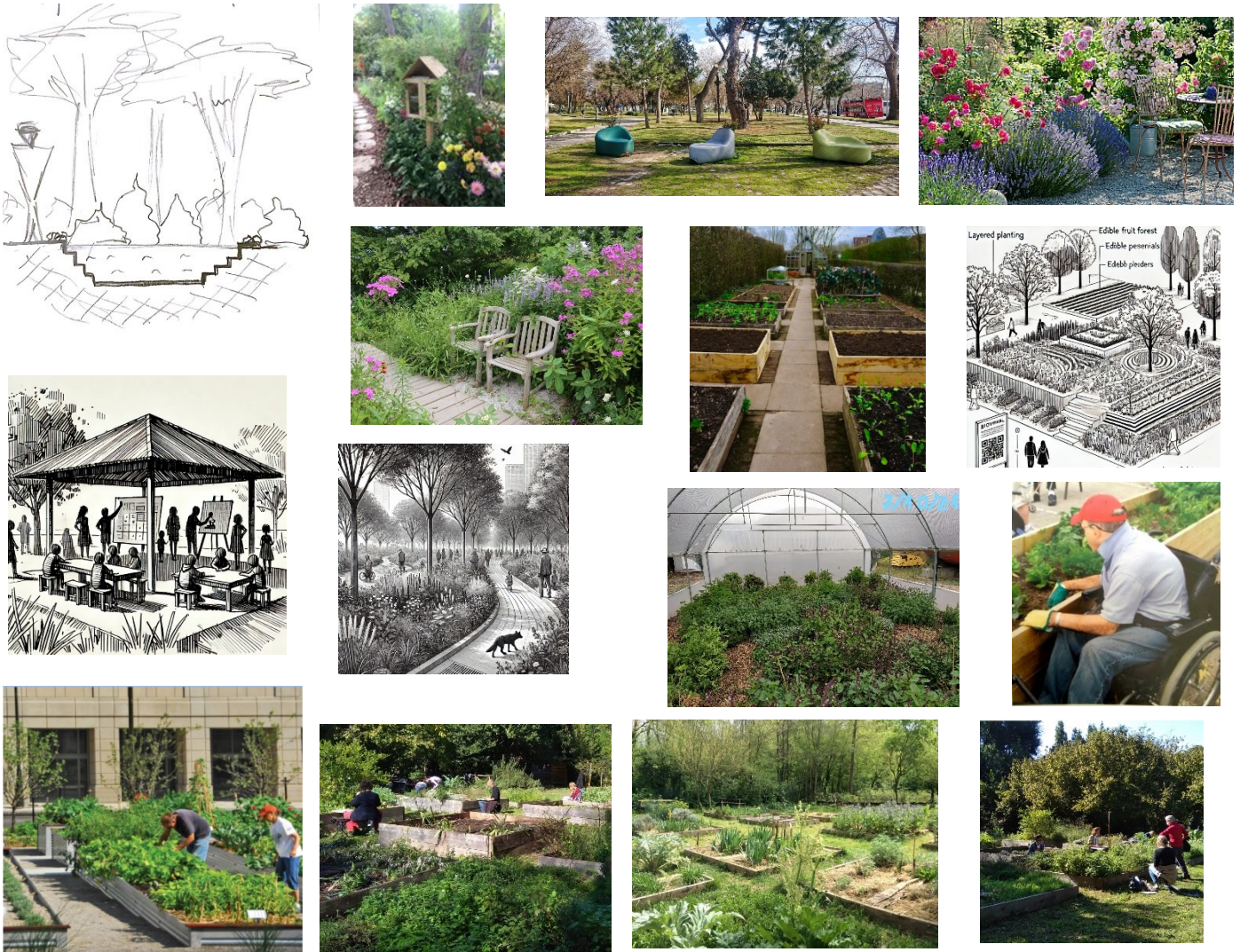
Υποενότητες καλλιέργειας:

1. Συνεργατικός εδώδιμος κήπος
2. Εδώδιμο μικροδάσος – food forest (συντροπική καλλιέργεια με οπωροφόρα δεντρα – θάμνοι – βρώσιμα πολυετή, θα περιλαμβάνει και συλλογή με φυτικό υλικό σχετικό με ποικιλίες δέντρων και λαχανικών που έφεραν οι πρόσφυγες από τον Πόντο πχ Ποντοκερασιά, ποικιλία Κερασιάς με μεγάλα Κεράσια- ερευνητικό πρόγραμμα με ΒΒΚΚ ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ. Εδώ μπορεί να μπει και μικρός αμπελώνας, βιοδυναμικής καλλιεργητικής προσέγγισης).
3. Κήπος αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών (υπαίθριος και προστατευμένος)
4. Μελισσόκηπος-Διαδρομές Επικονιαστών

Ρόλος άξονα: Περιβάλλον - Κοινωνία - Μνήμη - Λειτουργία

- Περιβαλλοντικός: αυξάνει τη βιοποικιλότητα, βελτιώνει το μικροκλίμα, ενισχύει ανθεκτικότητα σε καύσωνες/πλημμύρες.
- Κοινωνικός-εκπαιδευτικός: «από τον σπόρο στο πιάτο», ενδυνάμωση δεξιοτήτων, κοινότητα φροντίδας.
- Πολιτισμικός: ανάδειξη προσφυγικής μνήμης μέσω ποικιλιών, συνταγών, ιστοριών, καθημερινών πρακτικών.

- Οικονομικός-λειτουργικός: χαμηλό κόστος συντήρησης (αυτοφυείς/ξηρανθεκτικές φυτεύσεις, κομποστοποίηση, βρόχινο νερό) και τοπική αξία.

Πώς λειτουργεί σε καθημερινή βάση: συν-διαχείριση από Φορέα Διαχείρισης Πάρκου με εθελοντικές ομάδες / σχολεία / ΚΑΠΗ, εποχικό πρόγραμμα σπορών-συγκομιδών-εργαστηρίων (QR ημερολόγιο) και κύκλος πόρων: διαλογή στην πηγή → κομποστοποίηση → λίπασμα στους κήπους, με συλλογή βρόχινου για άρδευση.

2) Ζώνη Γαστρονομικής Μνήμης

Η Ζώνη γαστρονομικής μνήμης αποτελεί έναν ζωντανό χώρο μάθησης και πολιτισμού

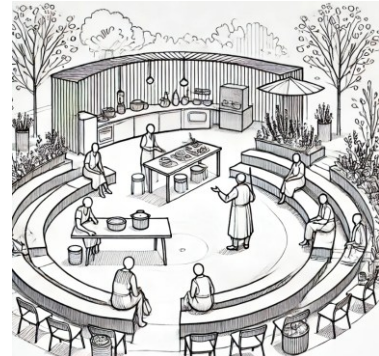
Τι περιέχει ο άξονας:

- Υπαίθρια κουζίνα-εργαστήριο + δημοτική κουζίνα μάθησης (υγιεινές, σύγχρονες εκδοχές).
- Φυσικό τοπίο & ενσωματωμένα καθίσματα: καμπύλοι χαμηλοί τοίχοι, κοινόχρηστα τραπέζια, σκίαση με φυτεύσεις.
- Multi-sensory εμπειρία: σχεδιασμός που ενεργοποιεί γεύση-όσφρηση-όραση-αφή-ήχο (αρωματικοί κήποι, ήπιες ηχητικές γωνιές).

- Εκπαιδευτικά εκθέματα & δράσεις: διαδραστικά modules για αστική γεωργία, συντήρηση τροφίμων, ιστορία τοπικών γεύσεων.
- Ψηφιακό αρχείο με QR: συνταγές, ιστορίες, φυτά/βότανα, σύνδεση με εδωδιμους κήπους.
- Υποδομές βιωσιμότητας: συλλογή όμβριων, φυσική άρδευση, πράσινες στέγες όπου γίνεται.
- Κυκλική διαχείριση τροφίμων: zero-waste πρωτόκολλο, κομποστοποίηση επιτοπίως.
- Προσβασιμότητα: καθαρά μονοπάτια, ράμπες ΑμεΑ, εργονομικοί πάγκοι.
- Θεματικά εργαστήρια: παραδοσιακές ποντιακές/μικρασιατικές γεύσεις, μεσογειακή διατροφή, αστική μαγειρική χαμηλού αποτυπώματος.
- Κοινωνική διάχυση: δράσεις με ΚΑΠΗ, σχολεία, συλλόγους, προσφυγικές/μεταναστευτικές κοινότητες.

Ρόλος άξονα: Κοινωνική Συνοχή - Μνήμη - Βιώσιμη Τροφή - Τοπική Οικονομία

- Κοινωνικός: ευέλικτοι χώροι για δομημένα γεύματα και άτυπες συναντήσεις, χτίζοντας διαγενεακές γέφυρες.
- Πολιτισμικός: τοπικές αφηγήσεις (ποντιακές/μικρασιατικές) ενσωματώνονται σε συνταγές, ιστορίες, εκθέματα.
- Περιβαλλοντικός: μείωση σπατάλης, κομποστοποίηση, τοπική παραγωγή με χαμηλό αποτύπωμα.
- Οικονομικός: στήριξη τοπικών προμηθευτών/παραγωγών, μικρό εισόδημα επανεπένδυσης στη συντήρηση.

Πώς λειτουργεί καθημερινά: εβδομαδιαία εργαστήρια/δειγματικές μαγειρικές, αγορά προϊόντων με τοπικούς παραγωγούς (π.χ. 2 φορές/μήνα), QR-ημερολόγιο συγκομιδών/συνταγών, συν-διαχείριση με συλλόγους/σχολεία/ΚΑΠΗ υπό τον Φορέα Πάρκου, και κύκλος υπολειμμάτων: κουζίνα → κομποστοποίηση → λίπασμα στους κήπους. Όλοι οι χώροι είναι προσβάσιμοι και διαμορφωμένοι για πολυαισθητηριακή εμπειρία.

3) Repair Café & Επαναχρησιμοποίηση (κυκλική μετάβαση)

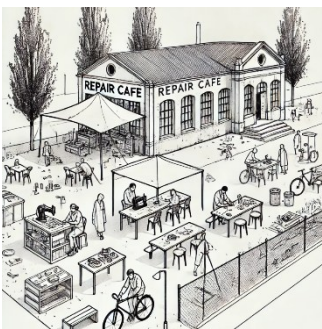
Φτιάχνουμε ό,τι χαλάει.

Τι περιέχει ο άξονας

- Μηνιαία ανοιχτά εργαστήρια επισκευής: μικροσυσκευές, ποδήλατα, ρουχισμός, έπιπλα.
- Χώροι φιλοξενίας: ανακαινισμένες αποθήκες MOMA & ημιυπαίθριες δομές, ορατοί και προσβάσιμοι στο κοινό.
- Σταθμοί εργαλείων & υλικών: κοινόχρηστα εργαλεία, πάγκοι εργασίας, ζώνη ασφαλείας/δοκιμών.
- Ζώνη επαναχρησιμοποίησης/Upsycling: μετατροπή «άχρηστων» υλικών σε μικροκατασκευές, στοιχεία καθιστικών, σήμανση, υπαίθριες μικρές σκηνές/installation.
- Γωνιά γνώσης: βασικές δεξιότητες επισκευής (ραφή, ράψιμο/μπαλώματα, ηλεκτρικές επαφές, ποδήλατο), εγχειρίδια «φτιάξ' το μόνος σου».
- Σύνδεση με Makerspace: για πιο σύνθετες λύσεις, σχεδιασμό ανταλλακτικών/εξαρτημάτων (π.χ. 3D printing).
- Σημεία συλλογής: οργανωμένη παραλαβή προς επισκευή/ανταλλαγή, ράφι «δώσε-πάρε».

Ρόλος άξονα: Κυκλική Οικονομία - Δεξιότητες - Κοινότητα

- Κυκλική οικονομία: μετατρέπει ροές αποβλήτων σε πόρους, μειώνοντας κόστος και περιβαλλοντικό αποτύπωμα.
- Ενδυνάμωση πολιτών: από παθητικοί καταναλωτές, δημιουργοί λύσεων, πρακτικές δεξιότητες καθημερινότητας.
- Κοινότητα μάθησης: ανταλλαγή γνώσης, συνεργασία μεταξύ ηλικιών/ομάδων, ενίσχυση συλλογικής ευθύνης για τον χώρο.
- Αισθητική κυκλικότητας: οι κατασκευές/επιδιορθώσεις γίνονται ορατές και αναβαθμίζουν το τοπίο με δημιουργικό τρόπο.

Πώς λειτουργεί καθημερινά: Λειτουργεί με σταθερό πρόγραμμα, δηλαδή ένα μεγάλο ανοιχτό εργαστήριο κάθε μήνα και ενδιάμεσα θεματικά micro-workshops ανά δεκαπενθήμερο (π.χ. ποδήλατο,

ραπτική). Τις δράσεις υποστηρίζουν εθελοντές τεχνίτες και σχεδιαστές, σε συνεργασία με ΕΠΑΛ/σχολεία, συλλόγους ποδηλατών και κοινωνικές επιχειρήσεις. Η ροή μιας επισκευής ακολουθεί τέσσερα βήματα—καταγραφή → διάγνωση → επισκευή/επανασχεδιασμός → τελικός έλεγχος & τεκμηρίωση—με ψηφιακή τεκμηρίωση (QR «πριν–μετά», βασικές οδηγίες συντήρησης, ανοιχτό αρχείο λύσεων). Για τα υλικά, ό,τι δεν επισκευάζεται οδηγείται σε upcycling ή σε εκπαιδευτικά δείγματα, και μόνο ελλείπει εναλλακτικών οδηγείται σε τέλος ζωής. Η λειτουργία είναι διασυνδεδεμένη με το Πράσινο Σημείο και το Circular Hub για διαλογή, ασφαλή αποθήκευση, ανταλλακτικά και δίκτυο προμηθευτών.

4) Makerspace – Κέντρο Κυκλικού Σχεδιασμού & Καινοτομίας

Ένας ανοιχτός κόμβος μάθησης και δημιουργίας για όσους έχουν δημιουργικές ανησυχίες αλλά δεν διαθέτουν χώρο ή εργαλεία στο σπίτι, καθώς και για ανθρώπους που λειτουργούν καλύτερα ομαδικά, μετατρέποντας ιδέες, υλικά και μνήμη σε χρήσιμες, αισθητικές λύσεις για το πάρκο.

Μόνιμη υποδομή δημιουργίας και καινοτομίας που λειτουργεί ταυτόχρονα ως εκπαιδευτικός, ερευνητικός και καλλιτεχνικός κόμβος. Είναι εξοπλισμένο με κοινόχρηστα εργαστήρια (ξύλο, μέταλλο, ραπτική/επισκευές υφασμάτων, 3D printing/laser, ηλεκτρονικά–αισθητήρες) και υποστηρίζει upcycling και παραγωγή πρωτότυπων αντικειμένων. Συνεργάζεται με σχολεία, πανεπιστήμια και συλλόγους και διοργανώνει open calls για residencies καλλιτεχνών/δημιουργών.

Τι περιέχει ο άξονας:

- «Κύκλος Ζωής Προϊόντων & Μνήμη Προσφυγιάς»: οι συμμετέχοντες μαθαίνουν πώς ένα αντικείμενο σχεδιάζεται–κατασκευάζεται–λειτουργεί–επισκευάζεται, και ποιο είναι το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα.
- «Μνήμη & Αντικείμενα»: συντήρηση και επανασχεδιασμός παλιών προσφυγικών αντικειμένων με σεβασμό στην ιστορία τους, ως γέφυρα μεταξύ γενεών.
Τα παραγόμενα στοιχεία εντάσσονται στο πάρκο (καθιστικά, σκίαστρα, σήμανση, κάδοι), θεμελιώνοντας κουλτούρα κυκλικής δημιουργίας και μια αισθητική που συνομιλεί με το τοπίο.

Ρόλος άξονα: Καινοτομία - Εκπαίδευση - Μνήμη - Κυκλική Πρακτική

- Καινοτομία/δεξιότητες: καλλιεργεί κριτική και δημιουργική σκέψη, αναβαθμίζει τεχνικές και ψηφιακές δεξιότητες (από ραπτική έως 3D σχεδίαση).
- Υπεύθυνη κατανάλωση: δείχνει πώς μειώνουμε πόρους μέσω επισκευής / επαναχρησιμοποίησης / ανασχεδιασμού.
- STE(A)M: συνδέει STEM (επιστήμη–τεχνολογία–μηχανική–μαθηματικά) με Arts (τέχνη–πολιτισμός–αισθητική), όπως επιτάσσει το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους.
- Μνήμη/ταυτότητα: μετατρέπει την υλική κληρονομιά (αντικείμενα, εργαλεία, τεχνικές) σε σύγχρονα έργα με ιστορική συνέχεια.

Πώς λειτουργεί καθημερινά: Το Makerspace λειτουργεί (το χειμώνα σε εσωτερικό χώρο και το καλοκαίρι κάτω από τα δέντρα) με ανοιχτό ημερολόγιο χρήσης (κρατήσεις/ώρες κοινού, σχολικές ζώνες, ώρες residencies) και κανονισμό ασφαλείας ανά εργαστήριο. Τα daily open hours καλύπτουν καθοδηγούμενη χρήση εργαλείων από τεχνικούς /mentors, ενώ τα θεματικά εργαστήρια (π.χ. «ξύλο για αρχάριους», «ραπτική επισκευή», «3D modeling για εκτυπωτή») τρέχουν εβδομαδιαία. Τα residencies παράγουν εγκαταστάσεις ή χρήσιμα στοιχεία για το πάρκο (π.χ. σκίαστρα από ανακυκλωμένο μέταλλο, καθιστικά από επαναχρησιμοποιούμενο ξύλο), τα οποία τοποθετούνται επιτόπου.

Η ψηφιακή τεκμηρίωση (QR/online αποθετήριο) καταγράφει σχέδια, οδηγίες, «πριν-μετά» και ιστορίες αντικειμένων· η ροή υλικών συνδέεται με το Repair Café και το Circular Hub (προμήθειες, ανταλλακτικά, ανακυκλωμένο υλικό). Έτσι, ό,τι σχεδιάζεται ή επισκευάζεται επιστρέφει στην κοινότητα ως λειτουργικό / αισθητικό αποτέλεσμα που υπηρετεί τη βιωσιμότητα, την ομορφιά και την ένταξη.

5) Πράσινη Μετάβαση – Κυκλική Λογική (NEB)

Ένας πρακτικός μηχανισμός κυκλικής διαχείρισης πόρων που μετατρέπει το πάρκο σε πρότυπο πράσινης μετάβασης — για πολίτες, φορείς και διοργανωτές εκδηλώσεων — με σαφείς κανόνες, χαμηλή συντήρηση και μετρήσιμο περιβαλλοντικό όφελος.

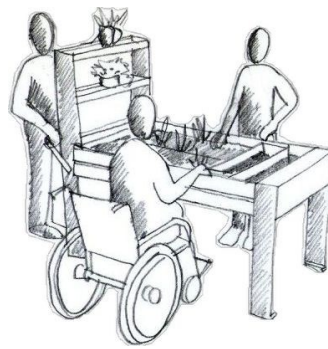
Τι περιέχει ο άξονας

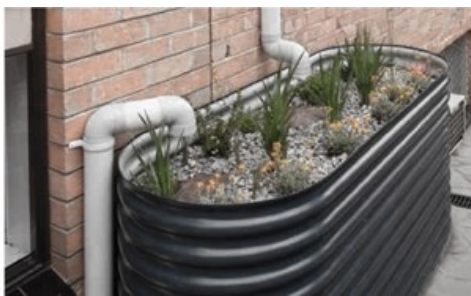
- Πράσινο Σημείο με πλήρη διαλογή στην πηγή (μικτά, ανακυκλώσιμα, οργανικά) και καθαρή σήμανση χρήσης.
- Επιτόπια κομποστοποίηση ώστε τα οργανικά να επιστρέφουν ως λίπασμα σε κήπους/φυτεύσεις.
- Circular Hub: φυσικός και κοινωνικός κόμβος επισκευής, επαναχρησιμοποίησης και δημιουργικού upcycling.
- Πρωτόκολλο Zero-Waste Event για κάθε πολιτιστική εκδήλωση (επαναχρησιμοποιούμενα σκεύη, πλήρης διαλογή).

- Πράσινες προμήθειες με κριτήρια κυκλικότητας και χαμηλού αποτυπώματος άνθρακα (κατώφλια ανακυκλωμένου περιεχομένου).
- Διαχείριση νερού: δεξαμενές συλλογής βρόχινου (άρδευση), rain gardens για φυσικό φιλτράρισμα όμβριων, υπόγεια δεξαμενή πυροπροστασίας.
- Εργαστήρια κυκλικότητας για σχολεία και πολίτες (πρακτικές δεξιότητες, καθημερινές εφαρμογές).

Ρόλος άξονα: Οικοσύστημα χαμηλών αποβλήτων · Ενδυνάμωση πολιτών · Ευθυγράμμιση NEB

- Περιβαλλοντικός/λειτουργικός: εξασφαλίζει ότι οι πόροι δεν χάνονται, αλλά επαναχρησιμοποιούνται και επιστρέφουν στο σύστημα αντί να γίνονται απόβλητα — π.χ. οργανικά → κομποστοποίηση → λίπασμα στους κήπους, βρόχινο νερό → συλλογή → άρδευση, υλικά → επισκευή/επαναχρησιμοποίηση/ανακύκλωση. Έτσι μειώνονται απόβλητα και ρύπανση και βελτιώνεται το μικροκλίμα και η ανθεκτικότητα του πάρκου.
- Κοινωνικός/εκπαιδευτικός: κάνει την κυκλική οικονομία χειροπιαστή (μαθαίνω-κάνω-μοιράζομαι), μετατρέπει τον επισκέπτη σε συν-διαχειριστή.
- Στρατηγικός: θέτει κανόνες λειτουργίας (zero-waste, πράσινες προμήθειες) που διαχέονται σε όλο το πάρκο και στις εκδηλώσεις, σύμφωνα με το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους.

Πώς λειτουργεί καθημερινά: Η λειτουργία βασίζεται σε σαφείς ροές: οι επισκέπτες απορρίπτουν υλικά στο Πράσινο Σημείο, τα οργανικά οδηγούνται άμεσα σε κομποστοποίηση και επιστρέφουν στους κήπους. Τα ανακυκλώσιμα διοχετεύονται σε πιστοποιημένες ροές, ενώ αντικείμενα/υλικά κατευθύνονται στο Circular Hub για επισκευή ή upcycling. Οι εκδηλώσεις εφαρμόζουν προκαθορισμένο Zero-Waste πρωτόκολλο (σερβίτσια επαναχρησιμοποίησης, σταθμοί διαλογής, ενημερωτική σήμανση). Η άρδευση καλύπτεται κατά προτεραιότητα από βρόχινο νερό (δεξαμενές + δίκτυο), με rain gardens να φιλτράρουν τα όμβρια των στεγών. Παράλληλα, τρέχει ετήσιο πρόγραμμα εργαστηρίων κυκλικότητας για πολίτες/σχολεία, ώστε οι πρακτικές (μείωση αποβλήτων, σωστή διαλογή, συντήρηση/επαναχρησιμοποίηση) να γίνονται ρουτίνα. Οι παραπάνω διαδικασίες τεκμηριώνονται και ελέγχονται από τον φορέα συν-διαχείρισης, ώστε να διασφαλίζεται σταθερά χαμηλό κόστος συντήρησης και υψηλή περιβαλλοντική απόδοση.

6) Πολιτιστική Πολιτική

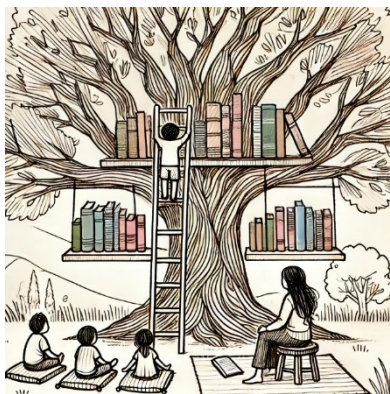
Ένας συμμετοχικός πολιτιστικός άξονας που μετατρέπει το Κόδρα σε ζωντανή σκηνή μνήμης και σύγχρονου πολιτισμού—με ετήσιο πρόγραμμα, συνεργασίες συλλόγων και ψηφιακή τεκμηρίωση που συνδέει τις ιστορίες του τόπου με την καθημερινή εμπειρία των επισκεπτών.

Τι περιέχει ο άξονας

- Ετήσιο ημερολόγιο εκδηλώσεων: εκθέσεις, συναυλίες, θερινές προβολές, ανοιχτά εργαστήρια τέχνης, συνέργειες με υφιστάμενα φεστιβάλ.
- Συνεργασία με πολιτιστικούς συλλόγους και τοπικούς φορείς για συμπαραγωγές, φιλοξενίες και ανταλλαγές.
- Δανειστική παιδική βιβλιοθήκη: γωνιά ανάγνωσης με ράφια χαμηλού ύψους, ήσυχος χώρος, κινητό καρότσι βιβλίων για υπαίθριες δράσεις· QR κατάλογος και ηχητικές ιστορίες για προσβασιμότητα
- Γωνιά Παραμυθιών & Προφορικών Ιστοριών: μικρό υπαίθριο αμφιθέατρο (καλοκαίρι) + ζεστό εσωτερικό χώρος (χειμώνας), με αφήγηση από παππούδες/γιαγιάδες, συλλόγους, πρόσφυγες και νέους μετανάστες.
- Ψηφιακή τεκμηρίωση (QR): καταγραφή ιστοριών, τραγουδιών, μνήμης τόπου· σύνδεση με διαδρομές μνήμης στο πάρκο.
- Χώροι πολιτισμού: υπαίθριες/ημιυπαίθριες σκηνές, γωνιές ανάγνωσης, σημεία μικρών εκθέσεων, διαδρομές τέχνης.
- Διαβουλεύσεις κοινού: τακτικές ανοιχτές συναντήσεις (indoor/outdoor) για συν-σχεδιασμό προγράμματος.

Ρόλος άξονα: Μνήμη - Συνοχή - Ζωντανός Δημόσιος Χώρος

- Προστατεύει και αναδεικνύει τη μνήμη της Καλαμαριάς (προσφυγικές ρίζες, προφορικές παραδόσεις) σε σύγχρονη, συμμετοχική μορφή.
- Ενισχύει τη διαπολιτισμική συνοχή: δίνει φωνή σε ηλικιωμένους, συλλόγους, νεοαφιχθέντες, συνδέοντας γενιές και κοινότητες.
- Μετατρέπει το πάρκο σε καθημερινό πολιτιστικό κόμβο, όπου η τέχνη συνομιλεί με τη βιωσιμότητα και την εκπαίδευση.
- Ενισχύει τη διαγενεακή συνοχή και την πρόσβαση στον πολιτισμό για όλα τα παιδιά (και τα παιδιά προσφύγων/μεταναστών), μετατρέποντας την ανάγνωση σε καθημερινή εμπειρία του πάρκου. Με υλικά: επαναχρησιμοποιούμενα ράφια/κουτιά, μαξιλάρες από upcycling υφασμάτων, ήπιος φωτισμός χαμηλής κατανάλωσης.

Πώς λειτουργεί καθημερινά: Το πρόγραμμα τρέχει με σαφές ημερολόγιο (εποχικοί κύκλοι: άνοιξη-καλοκαίρι υπαίθριες δράσεις, φθινόπωρο-χειμώνας εσωτερικές), με συμπαραγωγές συλλόγων και ανοιχτά καλέσματα συμμετοχής. Η Γωνιά Παραμυθιών φιλοξενεί εβδομαδιαίες αφηγήσεις, τραγούδια και μικρές παραστάσεις, ενώ οι ιστορίες τεκμηριώνονται σε QR και εντάσσονται στις θεματικές διαδρομές. Οι διαβουλεύσεις (μηνιαίες/τριμηνιαίες) ανανεώνουν το περιεχόμενο με βάση τις ανάγκες της κοινότητας. Οι χώροι πολιτισμού λειτουργούν με χαμηλό αποτύπωμα (ήπιος φωτισμός, επαναχρησιμοποιούμενα σκηνικά) και καθολική πρόσβαση, ώστε ο πολιτισμός να είναι σταθερή, καθημερινή εμπειρία του πάρκου. Ενώ η βιβλιοθήκη, θα λειτουργεί με εβδομαδιαίο ωράριο και ώρες αφήγησης σε συνεργασία με τη δημοτική βιβλιοθήκη/σχολεία, πολυγλωσσικό υλικό, και μικρά «Little Free Libraries» σε 2-3 σημεία του πάρκου.

7) Χωρικές Παρεμβάσεις & Σύνδεση με Παραλιακό Μέτωπο

Ένα καθαρό, προσβάσιμο και καλοσκιασμένο δίκτυο διαδρομών που ενώνει πόλη-Κόδρα-θάλασσα, μετατρέποντας το πάρκο σε συνεχή, ασφαλή και ευχάριστη καθημερινή διαδρομή.

Τι περιέχει ο άξονας

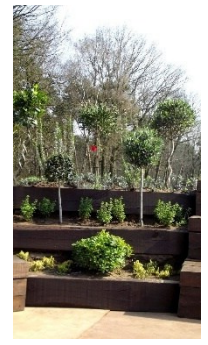
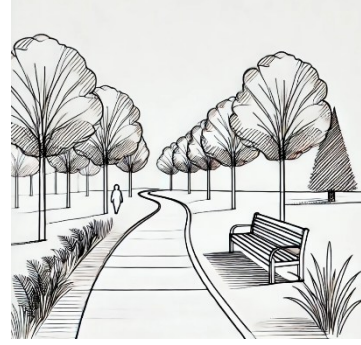
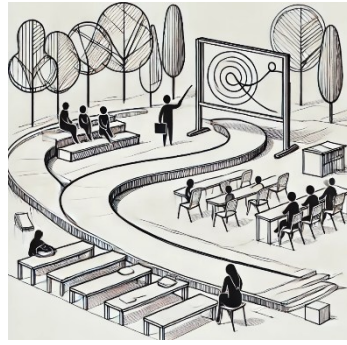
- *Ενιαίο δίκτυο πεζής & ποδηλατικής κίνησης* με πλήρεις προδιαγραφές ΑμεΑ: διαπερατές επιφάνειες, αντιολισθητικές ζώνες, οδηγοί τυφλών, ράμπες.

- *Σημεία ανάπαυσης & άνεσης*: σκίαση από φυτεύσεις/σκίαστρα, βρύσες, καθιστικά, ήπιος φωτισμός φιλικός στη βιοποικιλότητα.
- *Σαφείς είσοδοι & σήμανση προσανατολισμού* (wayfinding) με QR σύνδεση σε χάρτες/ιστορίες.
- *Κεντρική Ράχη* (spine) που ενώνει παιδική χαρά – εδωδιμους κήπους – αναψυκτήριο – info hub – παραλία.
- *Ακτίνες Σύνδεσης* από τις εισόδους προς κόμβους ενδιαφέροντος και τη θάλασσα, με ασφαλείς υπόγειες/ήπιες λύσεις όπου απαιτείται (χωρίς νέα δόμηση στον αιγιαλό). Οι Ακτίνες θα είναι, θεματικά μονοπάτια:
 - Φύσης/Νερού (φυτεύσεις, σημεία παρατήρησης, rain gardens)
 - Μνήμης (QR, πινακίδες σε διατηρητέα)
 - Γεύσης & Κήπων («από τον σπόρο στο πιάτο»)
 - Μάθησης & Τέχνης (υπαίθριες τάξεις, εφήμερες εγκαταστάσεις)
 - Ηρεμίας (ήσυχες διαδρομές προς τον Χώρο Ανάμνησης)
- *Εξειδικευμένες διαδρομές*: ποδηλατικός άξονας Θεσσαλονίκη–Καλαμαριά–Κόδρα, διάδρομος κατοικιδίων με στάσεις/φυτεύσεις.
- *Ενεργοποίηση διατηρητέων κατά μήκος των διαδρομών*: Info Hub, Makerspace, εκθεσιακοί χώροι, Κέντρο Μνήμης, χώροι υγείας/ευεξίας.

Ρόλος άξονα: Πρόσβαση - Ασφάλεια - Ταυτότητα

- *Πρόσβαση & ισότητα*: καθολική πρόσβαση για όλους, με άνετη και ασφαλή κίνηση πεζών/ποδηλάτων.
- *Καθημερινή λειτουργικότητα*: σκίαση, νερό, καθιστικά και φωτισμός που κάνουν το πάρκο χρήσιμο όλο τον χρόνο.
- *Ταυτότητα & αφήγηση*: οι διαδρομές αφηγούνται την ιστορία του τόπου μέσα από τα διατηρητέα, τα QR και τις θεματικές στάσεις.
- *Συνέχεια χώρου*: το Κόδρα λειτουργεί ως φυσική προέκταση του παραλιακού μετώπου, όχι ως απομονωμένο πάρκο. Συμμετέχει στο ευρύτερο πρόγραμμα ανάπτυξης της Καλαμαριάς με βάση τον κανόνα 3-30-300.

Πώς λειτουργεί καθημερινά: Οι βασικοί άξονες διατηρούν σταθερό πλάτος και καθαρή σήμανση, με λειτουργική ιεράρχηση (spine → δακτύλιος → ακτίνες → θεματικές). Η συντήρηση (καθαρισμοί, έλεγχος αντιολισθητικών, φωτισμός χαμηλής έντασης) εντάσσεται στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα του Φορέα Διαχείρισης του πάρκου, ενώ οι θεματικές στάσεις ενεργοποιούνται με μικρά events/περιπάτους μάθησης. Οι QR σύνδεσμοι κατευθύνουν σε χάρτες πρόσβασης, ιστορίες μνήμης και οδηγούς φύσης. Η συνεχής σύνδεση με την ακτογραμμή διασφαλίζεται με ήπιες, ασφαλείς διαβάσεις/υπόγειες λύσεις όπου χρειάζεται, χωρίς νέα δόμηση στον αιγιαλό. Έτσι, κάθε επίσκεψη μετατρέπεται σε άνετη, θελκτική και εκπαιδευτική διαδρομή που «ράβει» μαζί πόλη, πάρκο και θάλασσα.

8) Υπαίθριες Αθλητικές Δραστηριότητες & Μονοπάτι Αθλητών

Ένα φιλόξενο, προσβάσιμο «υπαίθριο γυμναστήριο» που συνδέει την καθημερινή άσκηση με ιστορία, αξίες και φύση — για όλες τις ηλικίες και όλα τα επίπεδα φυσικής κατάστασης.

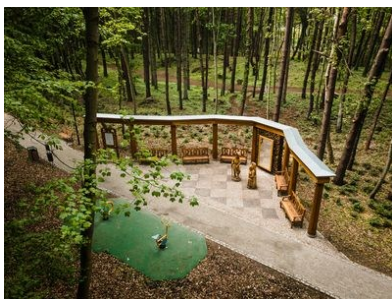
Τι περιέχει ο άξονας

- *Ήπιες αθλητικές υποδομές:* μονοπάτια υγείας/περπατήματος, διαδρομές τρεξίματος, σημεία ασκήσεων σώματος με απλό εξοπλισμό (calisthenics), ζώνες διατάσεων & αποθεραπείας.
- *Καθολική πρόσβαση:* πλάτη/υφές φιλικές σε αμαξίδιο, σημεία ανάπαυσης, σκίαση, βρύσες, σήμανση με οδηγούς τυφλών όπου απαιτείται.
- «Μονοπάτι Αθλητών» με 6 θεματικές στάσεις (θεματική διαδρομή με QR):

1. Αξίες Ολυμπισμού – αριστεία, φιλία, ευ αγωνίζεσθαι, ειρήνη.
 2. Η Πατουλίδου και η Καλαμαριά – ανάδειξη της πρώτης Ελληνίδας χρυσής Ολυμπιονίκου στο στίβο, με ρίζες στον Πόντο.
 3. Πρόσφυγες & Αθλητισμός – Αθλητές της Καλαμαριάς: πώς κράτησαν ζωντανή την αθλητική κουλτούρα, ιδρύοντας σωματεία και αξίες συλλογικότητας.
 4. Αθλητισμός & Φύση – άσκηση, περιβάλλον και βιώσιμη ζωή.
 5. Ολυμπιονίκες – βιογραφίες με συνεργασία του Ολυμπιακού Μουσείου Θεσσαλονίκης.
 6. Άθληση για Όλους – σημεία ήπιων ασκήσεων με έμφαση στην προσβασιμότητα.
 7. Αναφορά στα Φυτά των Ολυμπιακών Αγώνων, μοντέλο Πολιτισμικής Βοτανικής.
- Εξοπλισμός χαμηλής συντήρησης: φυσικά υλικά, αντισιδητικές επιφάνειες, φωτισμός χαμηλής έντασης φιλικός στη βιοποικιλότητα.
 - Χώροι μικρών διοργανώσεων: σημεία εκκίνησης/τερματισμού για fun runs, περιπατητικές δράσεις, σχολικές δραστηριότητες.

Ρόλος άξονα: Υγεία - Εκπαίδευση - Ταυτότητα

- Υγεία & ευεξία: ενθαρρύνει την καθημερινή κίνηση με χαμηλό φράγμα εισόδου (δωρεάν, κοντά στη γειτονιά).
- Μάθηση με κίνηση: το μονοπάτι γίνεται εκπαιδευτικό αφήγημα (QR) για αξίες, ιστορίες και σχέση με το περιβάλλον.
- Ταυτότητα & υπερηφάνεια τόπου: συνδέει τοπικά πρότυπα με τη συλλογική μνήμη και την προσφυγική ιστορία.

Πώς λειτουργεί καθημερινά: Η χρήση είναι ελεύθερη όλη την ημέρα, με σαφή σήμανση διαδρομών (μήκη, δυσκολία, ενδεικτικοί χρόνοι/ρυθμοί). Κάθε στάση του «Μονοπατιού Αθλητών» διαθέτει πινακίδα + QR με σύντομο κείμενο/ηχητικό και ασκήσεις επί τόπου (π.χ. 3–5 λεπτά). Ο Δήμος / Φορέας διαχείρισης πάρκου, προγραμματίζει εβδομαδιαίες ομαδικές προπονήσεις χαμηλής έντασης, σχολικά προγράμματα και μηνιαίες μικρές διοργανώσεις (περπάτημα, οικογενειακά run, δράσεις με συλλόγους). Η συντήρηση εστιάζει σε ασφάλεια και καθαριότητα (έλεγχος επιφανειών, σκίαση,

νερό), ενώ ο εξοπλισμός επιλέγεται για αντοχή και χαμηλό κόστος κύκλου ζωής. Έτσι, η άσκηση γίνεται συνήθεια γειτονιάς — με περιεχόμενο που εμπνέει και ενώνει.

9) Θρησκευτική Μνήμη (μνημονικός περίπατος)

Μια ήπια, προσβάσιμη διαδρομή που συνδέει πίστη, μνήμη προσφύγων και φύση, μετατρέποντας τις προφορικές ιστορίες των προσφύγων σε ζωντανή, καθημερινή εμπειρία για όλους.

Τι περιέχει ο άξονας

- *Μνημονικός Περίπατος* που ενώνει την εκκλησία με σημεία ιστορίας/μνήμης στον χώρο.
- *Κήπος Συμβολισμών* με φυτεύσεις αναφερόμενες στην Αγία Γραφή (ζωντανό «λεξικό μνήμης»). Ανάπτυξη μοντέλου Πολιτισμικής Βοτανικής.
- *Σταθμούς αφήγησης* με πινακίδες & QR: ιστορίες άφιξης, εικόνες, σκεύη, υφάσματα, βιβλία, έθιμα και διατροφικές πρακτικές των προσφύγων.
- *Χώρο Ανάμνησης* (ήρεμη αυλή) για συλλογική θύμηση, λόγο/μουσική, μικρές τελετές.
- *Εργαστήρια* ζώσας παράδοσης: συντήρηση αντικειμένων, αγιογραφία, ψαλτική, προφορικές μαρτυρίες — σύνδεση με τη Ζώνη Γαστρονομικής Μνήμης.
- *Καθολική πρόσβαση*: ράμπες, σημεία ανάπαυσης, σήμανση Braille, ηχητικοί οδηγοί μέσω QR, ήπιος φωτισμός φιλικός στη βιοποικιλότητα.

Ρόλος άξονα: Συμφιλίωση - Ταυτότητα - Διαγενεακή Γέφυρα

- Ζωντανεύει τη μνήμη της προσφυγιάς με βιωματικό τρόπο και αναγνωρίζει/θεραπεύει το συλλογικό τραύμα.
- Ενώνει γενιές και κοινότητες: μεγαλύτεροι μεταδίδουν ιστορίες/τεχνικές στους νεότερους, καλλιεργώντας συνοχή και σεβασμό.
- Χτίζει ταυτότητα τόπου: η θρησκευτική/πολιτισμική κληρονομιά παρουσιάζεται με αισθητική και οικολογική ευαισθησία, στο πνεύμα του NEB.

Πώς λειτουργεί καθημερινά: Η διαδρομή είναι ανοιχτή όλη την ημέρα, με ευανάγνωστη σήμανση και QR που προσφέρουν κείμενο, ήχο και φωτογραφικό υλικό σε πολλαπλές γλώσσες. Ο Χώρος Ανάμνησης φιλοξενεί εβδομαδιαίες στιγμές αφήγησης/μουσικής και ήσυχες ώρες περισυλλογής. Τα εργαστήρια (μηνιαία/τριμηνιαία) υλοποιούνται από τεχνίτες, συλλόγους και μουσειακούς παιδαγωγούς, ενώ οι μαρτυρίες τεκμηριώνονται και εντάσσονται στο ψηφιακό αρχείο του πάρκου. Η συντήρηση των φυτεύσεων του Κήπου Συμβολισμών ακολουθεί πρακτικές χαμηλής κατανάλωσης νερού, και ο εξοπλισμός/σήμανση είναι ανθεκτικά, χαμηλής συντήρησης. Έτσι, ο περίπατος παραμένει ήρεμος, ποιοτικός και συμπεριληπτικός 365 μέρες τον χρόνο.

10) Υφιστάμενα & Διατηρητέα Κτίρια – Υποδομές

Η καρδιά της πρότασης είναι η ήπια, ρεαλιστική επανάχρηση των υπαρχόντων κτιρίων και υποδομών — χωρίς νέο τσιμέντο, με χαμηλό κόστος ζωής (λειτουργία/συντήρηση) και καθολική πρόσβαση· ένα «ζωντανό campus» που υπηρετεί NEB: Βιωσιμότητα-Αισθητική-Ένταξη.

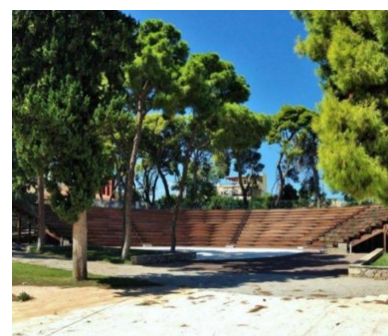
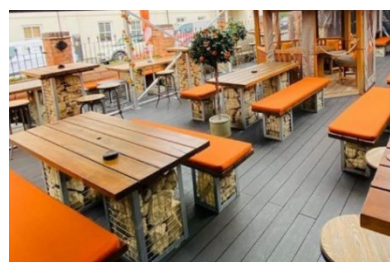
Τι περιέχει ο άξονας

- *Επαναχρησιμοποίηση* (ενδεικτική) 16 διατηρητέων κτιρίων με σαφείς, δημόσιες χρήσεις:
 - Κτίριο Διοίκησης → Info Hub (πληροφόρηση, προσανατολισμός, ψηφιακός χάρτης/QR).
 - Αποθήκες MOMA → Εργαστήρια & Makerspace (επισκευές, upcycling, εκπαίδευση).
 - Αναρρωτήριο → Υγεία & Ευεξία (ήπιες υπηρεσίες, προγράμματα πρόληψης).
 - Κοιτώνες → Κέντρο Μνήμης (εκθέσεις, αρχεία, μουσειοπαιδαγωγικά).
 - Στάβλοι → Αφήγηση ιππικού (μικρό ερμηνευτικό κέντρο).
 - Μουσείο Εκθεμάτων για ευρήματα/Αλία Θέρμη.
 - Στέγες συλλόγων (πολιτιστικοί/περιβαλλοντικοί, κοινωνική αλληλεγγύη).
- *Υποδομές βιωσιμότητας* ενσωματωμένες στα κελύφη:
 - Φωτοβολταϊκά στέγης (ενεργειακή αυτάρκεια/μείωση κόστους).
 - Συλλογή όμβριων (υπόγεια δεξαμενή για άρδευση/πυροπροστασία).
 - Βιοκλιματικές αναβαθμίσεις (σκιάσεις, φυσικός αερισμός, θερμικές βελτιώσεις).
- *Καθολική πρόσβαση:* ράμπες, ανεμπόδιστες διαδρομές, σήμανση, WC ΑμεΑ.
- *Υλικά/εξοπλισμός χαμηλής συντήρησης:* ανθεκτικές επιστρώσεις, επαναχρησιμοποιούμενα έπιπλα, modular λύσεις.
- *Αρχές ήπιων, αναστρέψιμων επεμβάσεων* (σεβασμός στο κέλυφος, ελάχιστη προσθήκη).

Ρόλος Άξονα: Ρεαλισμός - Πολυλειτουργικότητα - Οικονομία λειτουργίας

- **Ρεαλισμός & σεβασμός ορίων:** αναγνωρίζει ότι δεν έχουν απαλλοτριωθεί όλοι οι χώροι και οργανώνει τις χρήσεις εντός υπαρχόντων κελυφών, χωρίς νέα δόμηση στον αιγιαλό.
- **Πολυλειτουργικότητα:** τα κτίρια γίνονται κόμβοι καθημερινότητας (μάθηση, πολιτισμός, υγεία, εργαστήρια), δεμένοι με τις εξωτερικές διαδρομές.
- **Βιωσιμότητα κόστους:** ενεργειακή αυτάρκεια, όμβρια, χαμηλής συντήρησης υλικά → μικρό λειτουργικό αποτύπωμα για τον Δήμο.

- Αισθητική & ταυτότητα: ανάδειξη αρχιτεκτονικής κληρονομιάς με διακριτικές προσθήκες που «γράφουν» ποιότητα στον δημόσιο χώρο.
- Ένταξη: καθολική πρόσβαση, φιλοξενία συλλόγων/κοινοτήτων, ανοιχτές πόρτες 365 ημέρες/χρόνο.

Πώς λειτουργεί καθημερινά

- Φάσεις υλοποίησης (3 στάδια):
 1. Άμεσες επείγουσες εργασίες (ασφάλεια, στεγανότητα, πρόσβαση, βασική ενέργεια/νερό).
 2. Βιοκλιματικές/ενεργειακές παρεμβάσεις (PV, όμβρια, εξοπλισμός χαμηλής κατανάλωσης).

3. Εσωτερικές διαμορφώσεις & προγράμματα (μουσειακές/εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις, makerspace).

- Καθημερινή χρήση με ευέλικτο ωράριο: Info Hub ως «ρεσεψιόν πάρκου», κύκλοι σεμιναρίων/εργαστηρίων, εκθέσεις μικρής κλίμακας, υπηρεσίες ευεξίας.
- Συντήρηση προληπτικού τύπου: ετήσιο πλάνο ελέγχων (κέλυφος-H/M-προσβασιμότητα), απλές διαδικασίες ανταλλακτικών, λογιστική παρακολούθηση κατανάλωσης (ενέργεια/νερό) με dashboards.
- Διακυβέρνηση/φορέας: λειτουργία μέσω Φορέα Διαχείρισης Πάρκου (συμμετοχή Δήμου-φορέων-συλλόγων), ώστε να διεκδικεί χρηματοδοτήσεις, να συνάπτει συνεργασίες και να λειτουργεί ευέλικτα (προμήθειες, χορηγίες, προγράμματα).
- Σύνδεση με υπαίθριο δίκτυο: τα κτίρια τοποθετούνται ως «στάσεις» πάνω στο spine και τις θεματικές διαδρομές (μνήμη, κήποι, τέχνη), για συνεχή ροή επισκεπτών.
- Πρωτόκολλο χαμηλής συντήρησης: επιλογές φυτεύσεων/υλικών με σεβασμό στο νερό και στους φυσικούς πόρους, επαναχρησιμοποιήσεις, τοπικές επισκευές.

Γιατί είναι ο σημαντικότερος άξονας: Εξασφαλίζει ότι η ανάπλαση στέκεται οικονομικά και λειτουργικά στον χρόνο, αξιοποιεί ό,τι υπάρχει με σεβασμό, δεν επιβαρύνει με νέες κατασκευές, και θεμελιώνει σταθερή, καθημερινή ζωή στο πάρκο. Είναι το πλαίσιο που κάνει τους υπόλοιπους άξονες εφικτούς και ανθεκτικούς (ενέργεια, νερό, πρόσβαση, χώρος για κοινότητες).